EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 4.6.2025
COM(2025) 219 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Nederlandenes økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

{SWD(2025) 219 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Nederlandenes økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

Generelle betragtninger

(1) I forordning (EU) 2024/1263, som trådte i kraft den 30. april 2024, præciseres formålet med rammen for økonomisk styring, som tager sigte på dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i TEUF. Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger. Forordningen fremmer desuden det nationale ejerskab til finanspolitikken, og der lægges større vægt på det mellemfristede sigte, samtidig med at der fokuseres på en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag, som indeholder medlemsstatens finanspolitiske tilsagn samt reform- og

[1] EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

investeringstilsagn og dækker en periode på fire eller fem år, afhængigt af den nationale valgperiodes normale varighed. Nettoudgiftskursen[3] i disse planer skal stemme overens med kravene i forordningen, herunder kravene om, at den offentlige gæld skal bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller at den skal forblive på et forsvarligt niveau under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og at det offentlige underskud skal bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordningen, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år.

(2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241[4], hvorved genopretnings- og resiliensfaciliteten blev oprettet, trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelse af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager den til økonomisk og social genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(3) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435[5] ("REPowerEU-forordningen"), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en udfasning af Unionens afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette bidrager til energisikkerhed og diversificering af Unionens energiforsyning og samtidig til at øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Nederlandene tilføjede et REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(4) Den 8. juli 2022 indgav Nederlandene sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af nævnte forordnings artikel 19 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V til forordningen. Den 4. oktober 2022 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af

---

[3] Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: "nettoudgifter: offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

[4] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[5] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

vurderingen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan[6], som blev ændret den 17. oktober 2023 i overensstemmelse med artikel 18, stk. 2, for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU[7]. Rådets gennemførelsesafgørelse blev ændret den 17. oktober 2023 og igen den 5. november 2024[8]. Den seneste revision af Rådets gennemførelsesafgørelse blev vedtaget den 13. maj 2025. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, har vedtaget en afgørelse om, at Nederlandene på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål for den samme reform eller investering ikke er blevet tilbagerullet.

(5) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af en kommissionshenstilling en henstilling om fastsættelse af Nederlandenes nettoudgiftskurs[9]. Planen blev forelagt i overensstemmelse med artikel 11 og artikel 36, stk. 1, litra a), i forordning (EU) 2024/1263, dækker perioden 2025-2028 og beskriver en finanspolitisk tilpasning over fire år.

(6) Den 26. november 2024 vedtog Kommissionen en udtalelse om Nederlandenes udkast til budgetplaner for 2025. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2025, hvori Nederlandene blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles beskæftigelsesrapport 2025, hvori gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet[10] den 13. maj 2025 og den fælles beskæftigelsesrapport den 10. marts 2025.

(7) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke EU's globale konkurrenceevne i de næste fem år. Kompasset indeholder tre omstillingsforudsætninger for bæredygtig økonomisk vækst: i) innovation, ii) dekarbonisering og konkurrenceevne og iii) sikkerhed. For at lukke innovationsgabet vil EU fremme den industrielle innovation, støtte vækst i opstartsvirksomheder gennem initiativer såsom opstarts- og opskaleringsstrategien for EU og fremme anvendelsen af avancerede teknologier som f.eks. kunstig intelligens og kvantecomputing. For at skabe en grønnere økonomi har Kommissionen præsenteret en omfattende handlingsplan for energi til overkommelige priser og en aftale om ren industri, som skal sikre, at omstillingen til ren energi forbliver omkostningseffektiv, konkurrencevenlig – særligt for energiintensive brancher – og er en drivkraft for vækst. Unionen vil arbejde på at styrke sine globale

---

6 Rådets gennemførelsesafgørelse af 4. oktober 2022 om godkendelse af vurderingen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan (ST 12275/22 INIT; ST 12275/22 INIT ADD 1).

7 Rådets gennemførelsesafgørelse af 17. oktober 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 4. oktober 2022 om godkendelse af vurderingen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan (ST 13613/1/23, 13613/23 REV 1; ST 13613/1/23 ADD1 REV1).

8 ST 13789/24 INIT; ST 13789/24 ADD 1 REV 1.

9 Rådets henstilling af 21. januar 2025 om fastsættelse af Nederlandenes nettoudgiftskurs (EUT C, C/2025/648, 10.2.2025).

10 Rådets henstilling af 13. maj 2025 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

handelspartnerskaber, diversificere sine forsyningskæder og sikre adgang til kritiske råstoffer og rene energikilder for at mindske afhængighedsforholdene og øge sikkerheden. Disse prioriterede indsatsområder understøttes af horisontale katalysatorer, som består i reguleringsmæssig forenkling, uddybning af det indre marked, finansiering af konkurrenceevne, en opsparings- og investeringsunion, fremme af færdigheder og kvalitetsjob samt bedre koordinering af EU-politikker. Konkurrenceevnekompasset er afstemt med det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med Kommissionens strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

(8) I 2025 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, der er udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger er fortsat lige relevante for vurderingen af de ændrede genopretnings- og resiliensplaner i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2021/241.

(9) De landespecifikke henstillinger 2025 dækker centrale økonomipolitiske udfordringer, som ikke håndteres i tilstrækkelig grad gennem de foranstaltninger, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, idet der tages hensyn til relevante udfordringer identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2019-2024.

(10) Den 4. juni 2025 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2025 for Nederlandene. Heri foretages der en vurdering af Nederlandenes fremskridt med efterlevelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, og der gøres status over Nederlandenes gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Nederlandene står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Nederlandenes fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(11) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Nederlandene i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Nederlandene med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort den 13. maj 2025[11]. Den 4. juni 2025 konkluderede Kommissionen, at Nederlandene er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Sårbarhederne relateret til den store private gæld i en situation med et overvurderet boligmarked og til det store overskud på betalingsbalancens løbende poster er fortsat relevante, selv om der er sket en forbedring, bl.a. i form af en mere dynamisk indenlandsk efterspørgsel; sårbarhederne er af grænseoverskridende relevans. Overskuddet på betalingsbalancens løbende poster er det største i euroområdet og forventes at forblive stort. Hvad angår forholdet mellem opsparing og investeringer bidrager alle sektorer af økonomien til

[11] SWD(2025) 71 final.

overskuddet. Virksomhedernes overskud er i høj grad drevet af ikkefinansielle selskabers aktiviteter i udlandet og bidraget fra multinationale selskabers akkumulerede fortjeneste. Selv om væksten i forbruget og investeringerne har været centrale for genopretningen efter pandemien, halter Nederlandene bagefter resten af euroområdet, når det kommer til niveauet af investeringer i virksomhederne og i den offentlige sektor. Husholdningernes gæld er fortsat blandt de største i EU, men er faldet markant som følge af nævnereffekter, mens deres låntagning steg kraftigt i 2024. Boligpriserne steg hurtigere sidste år og forventes også at stige kraftigt i 2025, idet der ikke er sat ind over for de strukturelle udfordringer. Der er kun truffet begrænsede politiske tiltag. Der er truffet visse foranstaltninger, som kan mindske overskuddet på betalingsbalancens løbende poster, men overordnet set ventes de ikke at have nogen stor virkning. Der er truffet visse foranstaltninger til at hjælpe med at øge boligudbuddet, men der er kun sat begrænset ind for at mindske husholdningernes incitamenterne til at optage lån. Den senest indførte begrænsning af lejeprisen udgør en risiko for udviklingen af de private og sociale lejemarkeder.

Vurdering af den årlige statusrapport

(12) Den 21. januar 2025 rettede Rådet en henstilling til Nederlandene med følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 3,5 % i 2025, 3,3 % i 2026, 3,0 % i 2027, og 3,0 % i 2028, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 10,4 % i 2025, 14,0 % i 2026, 17,5 % i 2027 og 21,0 % i 2028. Den 29. april 2025 forelagde Nederlandene sin årlige statusrapport[12] om overholdelsen af de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne og om gennemførelsen af reformer og investeringer til reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Nederlandenes halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af Nederlandenes genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.

(13) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har anbefalet en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025.

(14) Ifølge data valideret af Eurostat[13] steg Nederlandenes offentlige underskud fra 0,4 % af BNP i 2023 til 0,9 % i 2024, mens den offentlige gæld faldt fra 45,2 % af BNP ved udgangen af 2023 til 43,3 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækstrate i nettoudgifterne på 6,8 % i 2024. Ifølge den årlige statusrapport 2025 anslår Nederlandene, at væksten i nettoudgifter udgjorde 5,7 % i 2024. Kommissionen anslår, at væksten i nettoudgifter var højere end antaget i den årlige statusrapport. Forskellen mellem Kommissionens beregninger og de nationale myndigheders skøn skyldes små uoverensstemmelser i den anslåede virkning af diskretionære indtægtsforanstaltninger. Ifølge Kommissionens estimater var den

[12] De årlige statusrapporter 2025 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

[13] Eurostats Euroindikatorer, 22.4.2025.

finanspolitiske kurs[14], som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, stort set neutral i 2024.

(15) Ifølge den årlige statusrapport forventes der i det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for Nederlandenes budgetfremskrivninger, en realvækst i BNP på 1,9 % i 2025 og 1,5 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 3,0 % i 2025 og 2,4 % i 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes det reale BNP at stige med 1,3 % i 2025 og 1,2 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at være på 3,0 % i 2025 og 2,0 % i 2026.

(16) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige underskud at stige til 2,3 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 45,0 % ved udgangen af 2025. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 7,9 % i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der et offentligt underskud på 2,1 % af BNP i 2025. Stigningen i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig nedsættelser af den personlige indkomstskat, stigende offentlige udgifter til aflønning af ansatte og forbrug i produktionen som følge af et højere grundlag end forventet i 2024 samt en reduktion af visse indtægtskomponenter som følge af foregribelseseffekter, der øgede indtægterne i 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækst i nettoudgifterne på 7,0 % i 2025. Disse lavere fremskrivninger af væksten i nettoudgifterne end i den årlige statusrapport skyldes et højere underforbrug, der antages i Kommissionens skøn, samt små uoverensstemmelser i virkningen af diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være ekspansiv med 0,6 % af BNP i 2025. Den offentlige gældskvote ventes at stige til 45,0 % ved udgangen af 2025. Stigningen i gældskvoten i 2025 afspejler hovedsagelig budgetunderskuddet samt stock-flow-tilpasninger.

(17) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der at blive finansieret offentlige udgifter med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten svarende til 0,1 % af BNP i 2025 sammenlignet med 0,1 % af BNP i 2024. De udgifter, der finansieres med ikketilbagebetalingspligtig støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer, uden at dette har direkte indvirkning på Nederlandenes offentlige saldo og offentlige gæld.

(18) Nederlandenes offentlige forsvarsudgifter har ligget stabilt på 1,3 % af BNP mellem 2021 og 2023[15]. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes forsvarsudgifterne at udgøre 1,5 % af BNP i både 2024 og 2025. Dette svarer til en stigning på 0,2 procentpoint af BNP i forhold til 2021.

(19) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes nettoudgifterne i Nederlandene at stige med 7,0 % i 2025 og med 14,3 % i 2024 og 2025 samlet set. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes væksten i nettoudgifter i Nederlandene i

---

[14] Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem der finansieres nationalt, og dem der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) under genopretnings- og resiliensfaciliteten andre EU-fonde.

[15] Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG).

2025 at ligge over de anbefalede maksimale vækstrater, med en afvigelse[16] på 1,4 % af BNP på årsbasis. Når 2024 og 2025 betragtes samlet, forventes den kumulative vækst i nettoudgifterne også at ligge over den anbefalede maksimale vækstrate, svarende til en afvigelse på 1,4 % af BNP. De forventede afvigelser overstiger tærsklen på 0,3 % af BNP for den årlige afvigelse og tærsklen på 0,6 % af BNP for den kumulative afvigelse. Samlet set betyder dette, at der er risiko for afvigelse fra den anbefalede maksimale vækst i nettoudgifterne, når der næste forår foreligger endelige data for 2025.

(20) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige underskud at stige til 2,8 % af BNP i 2026, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 47,8 % ved udgangen af 2026. Efter 2026 forventes det offentlige underskud i den årlige statusrapport at falde til 2,0 % af BNP i 2027 og 2,2 % i 2028. Samtidig ventes den offentlige gældskvote efter 2026 at stige til 48,5 % i 2027 og til 49,2 % i 2028. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 et offentligt underskud på 2,7 % af BNP i 2026. Stigningen i underskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig en reform af det militære pensionssystem, som kræver en engangsoverførsel fra regeringen til en pensionsfond, der er uden for regeringens kontrol, med en budgetvirkning på 0,7 % af BNP, hvilket registreres som en engangsforanstaltning. Uden denne transaktion ville den offentlige saldo forbedres moderat, da momssatserne på visse varer og tjenesteydelser øges, og de personlige indkomstskattegrupper ikke er fuldt ud tilpasset inflationen. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 3,8 % i 2026. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være stort set neutral i 2026. Den offentlige gældskvote ventes ifølge Kommissionen at stige til 47,8 % ved udgangen af 2026. Stigningen i gældskvoten i 2026 afspejler hovedsagelig budgetunderskuddet samt stock-flow-tilpasninger.

Vigtigste politiske udfordringer

(21) Det nederlandske system for privat indkomstbeskatning behandler visse aktiver anderledes end resten, hvilket påvirker kapitalallokeringen og fordrejer de økonomiske beslutninger. Boligformuen og pensionsbidragene får særbehandling, hvilket øger efterspørgslen på ejerboligmarkedet og sænker husholdningernes disponible indkomst som følge af høje pensionsbidrag. Desuden giver besiddelse af aktiver i selskaber med stærkt koncentreret aktiemasse og stemmeret (et selskab, hvor størstedelen af dets aktier kun ejes af få personer) skatteyderne mulighed for at udsætte skattebetalinger på sådanne afkast, samtidig med at de stadig nyder godt af disse afkast gennem skattefrie lån fra selskabet. Husholdninger med aktiver på de finansielle markeder beskattes desuden på grundlag af skønnede afkast, hvilket er ugunstigt, når det faktiske afkast er lavere. Husholdningernes formue er i Nederlandene derfor yderst koncentreret i illikvide formuer såsom boliger eller pension. Dette udsætter husholdningerne for større økonomisk risiko under økonomiske kriser og fører i mange tilfælde ikke til et optimalt forbrugsmønster i løbet af deres levetid, da den disponible indkomst presses af høje pensionsbidrag og afdrag på realkreditlån i den erhvervsaktive alder. Den ulige skattemæssige behandling inden for og på tværs af aktivtyper giver anledning til skattearbitrage, mindsker skattesystemets evne til at fungere som en automatisk stabilisator, forværrer de økonomiske uligheder og kan skævvride en effektiv

[16] Fra 2026 vil opgørelserne fremgå af den kontrolkonto, der er oprettet i henhold til artikel 22 i forordning (EU) 2024/1263.

kapitalallokering. Som følge heraf er denne ulige behandling også relevant, når det drejer sig om at rette op på makroøkonomiske ubalancer.

(22) Overvurderingerne på boligmarkedet har foruden de ovennævnte skatteincitamenter også været drevet af en mangel på nye boliger. Regeringen kunne fremskynde sine planer om at øge boligudbuddet ved at fjerne de mange hindringer, der i øjeblikket hæmmer boligbyggeriet, og navnlig forenkle planlægnings- og tilladelsesprocesserne, som i gennemsnit tager op til 6-7 år at gennemføre, ud af en samlet byggeperiode på 10 år. Dette ville bidrage til at afbøde makroøkonomiske ubalancer.

(23) Det underudviklede private lejemarked, der er kendetegnet ved høje omkostninger og begrænsede muligheder for lejere, udgør betydelige udfordringer med hensyn til prisoverkommelighed og øger fattigdomsrisikoen for lav- og mellemindkomsthusstande. Den seneste politiske udvikling, herunder udvidelsen af kontrollen med huslejepriser, forbud mod at købe ejendomme med henblik på udlejning og ændringer i den skattemæssige behandling af udlejningsejendomme, har forværret den eksisterende forsyningsknaphed i den private udlejningssektor. Manglen på økonomisk overkommelige lejeboliger hæmmer arbejdskraftens mobilitet og konkurrenceevnen. For at løse dette problem kunne en afbalancering af incitamenterne mellem boligejerskab og udlejning samt det at gøre investeringer mere attraktive ved at give markedskræfterne mulighed for i højere grad at operere i sektoren bidrage til at udvide det private udlejningsmarked. Dette ville igen bidrage til at afbøde makroøkonomiske ubalancer.

(24) Det nederlandske langtidsplejesystem står over for betydelige udfordringer som følge af en aldrende befolkning, dyr institutionel pleje og generøs dækning for ydelsesberettigede. Nederlandene klarer sig godt sammenlignet med de fleste medlemsstater med hensyn til langtidsplejesystemets tilstrækkelighed, tilgængelighed og kvalitet samt arbejdsstyrkens størrelse på området. Men systemet lægger i stigende grad pres på det offentlige budget. I 2022 udgjorde udgifterne til langtidsleje i Nederlandene 3,8 % af BNP, hvilket er langt det højeste niveau i EU. Desuden forventes det i Kommissionens rapport om befolkningens aldring fra 2024, at stigningen i udgifterne til langtidspleje frem til 2070 i Nederlandene vil være en af de største i EU. Foranstaltninger til at afhjælpe dette kan omfatte tilpasning af egenbetalingen, dvs. patienternes egne bidrag, til omkostningerne ved den pleje, de modtager, på tværs af forskellige typer ydelser. Systemet ville fungere mere effektivt, hvis patienterne bestemte deres valg af plejemiljø baseret på deres individuelle plejebehov i stedet for at vælge et miljø, der minimerer deres egenbetaling. Yderligere investeringer i forebyggelse for at udskyde behovet for langtidspleje og yderligere forbedre leveringen af pleje i nærmiljøet kunne også bidrage til at reducere omkostningerne. Disse forbedringer kunne sikre, at fordelene ved systemet fordeles mere effektivt, uden at det går ud over systemets høje dækning og kvalitet.

(25) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende at afslutte den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, inden for denne stramme tidshorisont for at styrke Nederlandenes langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling og samtidig sikre social retfærdighed. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter,

civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(26) Tempoet for gennemførelsen af programmer under samhørighedspolitikken i Nederlandene, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fond for Retfærdig Omstilling (FRO) og Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+), er taget til. Det er vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at sikre en hurtig gennemførelse af disse programmer og samtidig sikre, at de skaber de størst mulige konkrete resultater. Nederlandene har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmerne under samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst. Samtidig står Nederlandene fortsat over for udfordringer, og der kan være mulighed for at styrke konkurrenceevnen yderligere, herunder gennem opkvalificering og omskoling af sårbare grupper samt udvikling og fremstilling af kritiske teknologier. I henhold til artikel 18 i forordning (EU) 2021/1060 skal Nederlandene – som led i midtvejsgennemgangen af programmerne under samhørighedspolitikken – gennemgå hvert enkelt program under hensyn til bl.a. de udfordringer, der blev identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2024. Ved de kommissionsforslag, som blev vedtaget den 1. april 2025[17], blev fristen for indgivelse af vurderingen – for hvert program – af resultatet af midtvejsgennemgagen forlænget til efter den 31. marts 2025. Forslaget skaber desuden større fleksibilitet med hensyn til at fremskynde programgennemførelsen og øge incitamenterne for medlemsstaterne til at afsætte samhørighedspolitiske midler til fem af Unionens prioriterede strategiske områder, nemlig konkurrenceevne inden for strategiske teknologier, forsvar, boliger, vandresiliens og energiomstilling.

(27) Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) giver mulighed for at investere inden for en central strategisk EU-prioritet ved at styrke EU's konkurrenceevne. STEP kanaliseres gennem 11 eksisterende EU-fonde. Medlemsstaterne kan også bidrage til InvestEU-programmet, som støtter investeringer i prioriterede områder. Nederlandene kunne udnytte disse initiativer til at støtte udviklingen eller fremstillingen af kritiske teknologier, herunder rene og ressourceeffektive teknologier.

(28) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-midler er rettet mod, står Nederlandene over for en række yderligere udfordringer i forbindelse med: i) investeringer i forskning og udvikling, ii) adgang til finansiering, iii) afhængighed af fossile brændstoffer, iv) overbelastning af elnettet, v) uforholdsmæssigt store kvælstofaflejringer, vi) mangel på arbejdskraft og færdigheder, vii) grundlæggende færdigheder samt viii) deltagelse i programmer inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM).

(29) Nederlandene har et velfungerende forsknings- og innovationssystem, der ligger på fjerdepladsen i det sammenfattende innovationsindeks. De seneste tendenser tyder imidlertid på, at den offentlige og private FoU-intensitet er faldet til under gennemsnittet i EU og på verdensplan, hvilket kan hæmme konkurrenceevnen på lang sigt. Navnlig sektorer som fremstillingsindustrien og informations- og kommunikationsteknologi (IKT) står over for betydelige investeringsmangler, idet

[17] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen (COM(2025) 123 final).

investeringernes andel af værditilvæksten er lavere end i euroområdet. Investeringer i forskning og udvikling som andel af bruttoværditilvæksten i den private sektor halter bagefter andre europæiske innovationsledere. Samtidig falder de offentlige investeringer i forskning og udvikling til under EU-gennemsnittet, og de seneste budgetnedskæringer i den nationale vækstfond har yderligere reduceret den offentlige støtte til innovation. For at tackle disse udfordringer er der behov for en målrettet tilgang med fokus på centrale konkurrenceområder, investering i forsknings- og testfaciliteter samt fremme af prioriterede teknologier, der er skitseret i den nationale teknologistrategi, herunder kvanteteknologi, halvledere, kunstig intelligens og datavidenskab. Ved at styrke den offentlige støtte til innovation kan Nederlandene styrke innovationslandskabet og bevare sin position som førende inden for europæisk innovation.

(30) Selv om landet har velkapitaliserede finansielle markeder, der udgør en stabil finansieringskilde for økonomien, samt et af de dybeste venturekapitalmarkeder i EU, har nogle nystartede virksomheder og vækstvirksomheder vanskeligt ved at få adgang til finansiering. Der er navnlig et finansieringsgab for nystartede virksomheder med et kapitalbehov på over 10 mio. EUR og vækstvirksomheder, der søger finansiering på over 50 mio. EUR forud for kommercialisering i stor skala. De er stærkt afhængige af udenlandske investorer. Den nederlandske regering har bebudet flere initiativer til at lette opskaleringen af investeringer gennem Invest-NL og det nederlandske ventureinitiativ, men disse initiativer skal gennemføres og overvåges effektivt. Det nuværende finansieringsgab kan hæmme innovative investeringer og konkurrenceevnen på lang sigt, da nystartede virksomheder og vækstvirksomheder viser højere produktivitetsvækst end andre nye virksomheder. For at løse dette problem kan Nederlandene drage fordel af at anvende finansieringsværktøjer og -ordninger såsom garantier eller fund-to-fund-instrumenter til at kanalisere finansieringsressourcer og tiltrække institutionelle investorer såsom indenlandske pensionsfonde, som er de største i euroområdet.

(31) Nederlandene er stadig stærkt afhængig af fossile brændstoffer. I 2023 tegnede olie og naturgas sig for henholdsvis 43,9 % og 33,8 % af landets samlede energimiks, mens andelen af vedvarende energi kun udgjorde 13,8 %. Dette gør den nederlandske økonomi sårbar over for den globale prisudvikling og hindrer overgangen til en grøn økonomi. Selv om Nederlandene fremmer udbredelsen af vedvarende energikilder, navnlig offshorevindenergi, ligger landets andel af vedvarende energi stadig under EU-gennemsnittet og under EU's mål. Der er derfor behov for en yderligere indsats fra Nederlandenes side for at sikre yderligere udrulning af vedvarende energi og nå EU's 2030-mål for vedvarende energi. Dette kan omfatte foranstaltninger til reduktion af finansielle risici i offshorevindsektoren med henblik på at bevare tiltrækningskraften ved investeringer i sektoren.

(32) Overbelastningen af elnettet er blevet forværret og påvirker både landdistrikter og byområder samt både transmissions- og distributionsnettene. Dette hindrer omstillingen til ren energi, begrænser den økonomiske aktivitet og undergraver Nederlandenes konkurrenceevne. Netoperatører er ofte tvunget til at afvise anmodninger om netadgang fra nye elproducenter og -forbrugere. Selv om overbelastning af nettet håndteres gennem en kombination af investeringer i net- og lovgivningsinitiativer, forventes det, at overbelastning af nettet fortsat vil være en stor udfordring på kort til mellemlang sigt og derfor kræver fortsat opmærksomhed og handling. Nederlandene kunne drage fordel af at øge kapaciteten i sit transmissions- og distributionsnet, gennemføre fleksibilitetsløsninger og reducere niveauet af loop flows

på en strukturel måde for at maksimere budområdeoverskridende handel med elektricitet via eksisterende grænseoverskridende infrastruktur.

(33) Overdreven kvælstofaflejring, der hovedsagelig, men ikke udelukkende, skyldes den intensive landbrugssektor, er fortsat en betydelig miljømæssig udfordring, der påvirker Nederlandenes økonomi som helhed. Overdreven kvælstofaflejring fører til overgødskning og forsuring af jord- og vandområder, samtidig med at den lægger betydelige begrænsninger på godkendelsen af byggeaktiviteter, hvilket forsinker etableringen af nødvendig infrastruktur og påvirker landets konkurrenceevne. Overflade- og grundvandskvaliteten giver også fortsat anledning til bekymring, idet mange vandområder ikke overholder vandrammedirektivet og nitratdirektivet. Der er derfor behov for yderligere foranstaltninger for strukturelt at imødegå uforholdsmæssigt store kvælstofaflejringer fra de udledende sektorer og for at fremme omstillingen til bæredygtigt landbrug, herunder økologisk landbrug. Nederlandene kunne navnlig drage fordel af at indføre landbrugsmetoder, der har til formål at reducere næringsstof- og pesticidforureningen og drivhusgasemissionerne.

(34) Andelen af nederlandske arbejdstagere med fleksible eller midlertidige kontrakter er næsten dobbelt så stor som EU-gennemsnittet. Desuden er der forskellige incitamenter på det nederlandske arbejdsmarked, der skaber ulige vilkår mellem ansatte og selvstændige uden ansatte, som muliggør proformaselvstændighed og resulterer i en relativt høj andel af selvstændige på det nederlandske arbejdsmarked. Den udbredte anvendelse af fleksibel beskæftigelse har bidraget til segmenteringen af arbejdsmarkedet (dvs. opdelingen af arbejdsmarkedet i forskellige kategorier af arbejdstagere med forskellige niveauer af jobsikkerhed og/eller adgang til sociale og andre ydelser) og påvirker i uforholdsmæssig grad sårbare grupper såsom arbejdstagere med lavere kvalifikationsniveauer og personer med migrantbaggrund. Disse arbejdstagere er mere tilbøjelige til at blive fanget i usikre job med begrænset adgang til uddannelse, utilstrækkelig social beskyttelse og en højere risiko for fattigdom blandt personer i arbejde og social udstødelse. Den høje udbredelse af selvstændige og fleksibel beskæftigelse kan også påvirke produktivitetsvæksten, da der ved disse former for beskæftigelse ofte er færre muligheder for læring, udvikling og uddannelse. Regeringen er i færd med at gennemføre en pakke af foranstaltninger, der skal mindske incitamenterne til selvstændig virksomhed og fleksibel beskæftigelse. Dette omfatter: i) forskellige lovgivningsmæssige ændringer for at begrænse proformaselvstændighed og mindske forskellene mellem selvstændige og ansatte, som alle er omfattet af den nederlandske genopretnings- og resiliensplan, og ii) et lovforslag, der har til formål at skabe jobsikkerhed for dem, der arbejder under fleksible ansættelseskontrakter. Det er vigtigt at sikre en hurtig og omfattende gennemførelse af disse planer for at løse disse vedvarende problemer på det nederlandske arbejdsmarked.

(35) Manglen på arbejdskraft og færdigheder er fortsat en betydelig udfordring i Nederlandene og påvirker en lang række sektorer, herunder sundhedspleje, uddannelse, teknologi og IKT. Nederlandene skiller sig også ud i denne henseende sammenlignet med andre lande, idet nederlandske virksomheder er betydeligt mere tilbøjelige til at rapportere om ansættelsesvanskeligheder sammenlignet med EU-gennemsnittet. Der er flere strukturelle faktorer, der påvirker manglen på arbejdskraft, herunder demografiske tendenser, langsom vækst i arbejdsstyrken og det lave gennemsnitlige antal arbejdstimer. Disse begrænsninger hæmmer produktiviteten og konkurrenceevnen. På trods af en høj erhvervsfrekvens har Nederlandene et uudnyttet arbejdskraftpotentiale, især blandt personer med migrantbaggrund og deltidsansatte,

særligt kvinder. For at øge udbuddet af arbejdskraft kan folk tilskyndes til at arbejde flere timer, herunder gennem politiske foranstaltninger, der sætter dem i stand til at kombinere arbejde med familie- og omsorgsforpligtelser, og ved at fremme arbejdets kvalitet og bedre arbejdsvilkår. Tiltrækning af talenter kan også øge udbuddet af arbejdskraft. Afhjælpning af manglen på arbejdskraft vil kræve en mangesidet tilgang, der er rettet mod sektorspecifikke hindringer og fremmer produktivitetsfremmende investeringer. Det vil være afgørende at styrke opkvalificerings- og omskolingsmulighederne, især for personer i periferien af arbejdsmarkedet, for at afhjælpe mangler, tilskynde til sektormobilitet og støtte den langsigtede økonomiske modstandsdygtighed. Politiske foranstaltninger på efterspørgselssiden kan fokusere på at fremme sektorer med høj merværdi samt sektorer med relation til samfundsmæssige udfordringer såsom uddannelse og sundhedspleje, tilskynde til mobilitet på tværs af sektorer og øge produktivitetsfremmende investeringer samt investeringer i forskning og udvikling.

(36) Faldet i grundlæggende færdigheder i Nederlandene er et af de største i EU, og det undergraver resultaterne i uddannelsessektoren og på arbejdsmarkedet samt konkurrenceevnen. Selv om Nederlandene stadig har en relativt høj andel af højtuddannede, er antallet af elever, der klarer sig dårligt, steget kraftigt inden for matematik, naturvidenskab og læsning i løbet af det seneste årti. Underpræstation er fire gange mere udbredt blandt dårligt stillede elever end blandt deres jævnaldrende. Lærermanglen er betydelig og kan påvirke læringsresultaterne og hindre adgangen til uddannelse af høj kvalitet for alle, da den varierer i forhold til andelen af dårligt stillede elever i skolerne og mellem regionerne. For at løse disse problemer kunne Nederlandene evaluere og gennemgå eksisterende foranstaltninger til forbedring af grundlæggende færdigheder såsom "masterplanen for grundlæggende færdigheder", der blev lanceret i 2022, og overveje foranstaltninger til forbedring af elevernes læringsresultater, f.eks. ved at gøre det lettere at skifte mellem forskellige uddannelsesforløb, og med fokus på skoler med en dårligt stillet elevpopulation.

(37) Nederlandene står over for en udfordring med at sikre tilstrækkelige postgymnasiale kandidater inden for STEM-områder, hvilket forværrer manglen på færdigheder. Selv om andelen af personer med en videregående uddannelse ligger over EU-gennemsnittet, halter landet bagefter med hensyn til andelen af færdiguddannede inden for STEM-fagene. Navnlig er kvinder og studerende med migrationsbaggrund underrepræsenteret inden for STEM-områderne. For at løse dette problem kan der ydes målrettet uddannelsesstøtte, herunder personlig vejledning og skræddersyede undervisningsprocesser. Sådanne initiativer kan bidrage til at nedbryde hindringer og tilskynde underrepræsenterede grupper til specifikt at gennemføre STEM-uddannelser.

(38) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2025, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2025 om den økonomiske politik i euroområdet. For Nederlandene bidrager henstilling 2, 3 og 5 til at efterkomme den første henstilling om konkurrenceevne i henstillingen om euroområdet, mens henstilling 1, 4 og 5 bidrager til at efterkomme den anden henstilling om modstandsdygtighed, og henstilling 1 bidrager til at efterkomme den tredje henstilling om makroøkonomisk og finansiel stabilitet i 2025-henstillingen.

(39) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og konklusionerne om tilstedeværelsen af ubalancer afspejler henstilling 1 en henstilling i henhold til artikel 6

i forordning (EU) nr. 1176/2011. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til stor privat gæld i en situation med et overvurderet boligmarked samt sårbarheder relateret til det store overskud på betalingsbalancens løbende poster. Henstilling 1 bidrager til dels at rette op på ubalancer, dels at gennemføre henstillingen vedrørende den økonomiske politik i euroområdet, jf. betragtning 38,

HENSTILLER, at Nederlandene i 2025 og 2026 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. øge de samlede forsvarsudgifter og styrke det overordnede forsvarsberedskab i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 6. marts 2025; sikre, at nettoudgifterne følger den kurs, der blev anbefalet af Rådet den 21. januar 2025; ensrette beskatningen af forskellige typer af formueindkomst, bl.a. for at mindske incitamenterne til gældsfinansieret boligejerskab; fjerne hindringer for opførelse af nye boliger ved at forenkle planlægnings- og godkendelsesprocedurerne; støtte udviklingen af en økonomisk overkommelig privat udlejningssektor, herunder ved at gøre investeringer i sektoren mere attraktive; håndtere den forventede stigning i aldersrelaterede udgifter til langtidspleje ved at gøre systemet mere omkostningseffektivt, herunder ved at fordele ydelserne mere effektivt

2. i lyset af de gældende frister for en rettidig gennemførelse af reformer og investeringer inden for rammerne af forordning (EU) 2021/241, sikre en effektiv gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet; fremskynde gennemførelsen af programmerne under samhørighedspolitikken (EFRU, JTF, ESF+), idet den anledning, som midtvejsgennemgangen giver, udnyttes, hvor det er muligt; sørge for at udnytte EU-instrumenterne bedst muligt, herunder mulighederne under InvestEU og platformen for strategiske teknologier for Europa, med henblik på at øge konkurrenceevnen

3. øge den offentlige og private FoU-intensitet ved at målrette støtten til investeringer i strategiske nøgleteknologier; afhjælpe finansieringskløften for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder i den sene fase ved at udnytte de tilgængelige finansieringsværktøjer og skabe incitamenter til at tiltrække institutionelle investorer

4. reducere den generelle afhængighed af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og forbedre energieffektiviteten, især i bygninger; mindske overbelastningen af elnettet ved at øge kapaciteten i transmissions- og distributionsnettet, gennemføre fleksibilitetsløsninger, maksimere budområdeoverskridende handel og yderligere forenkle tilladelsesprocedurerne; gennemføre strukturelle foranstaltninger til effektivt at imødegå overdreven kvælstofaflejring og forringelse af vandkvaliteten, især ved at gøre en yderligere indsats for bæredygtigt landbrug

5. vedtage og gennemføre foranstaltninger til at mindske incitamenterne til at anvende fleksible eller midlertidige kontrakter; gennemføre omfattende foranstaltninger til at afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder, herunder ved at trække på underudnyttet arbejdskraftpotentiale, ved at styrke opkvalificerings- og omskolingsmulighederne for alle gennem målrettede og skræddersyede aktive arbejdsmarkedspolitikker og ved at tilskynde til mobilitet til højproduktive sektorer og sektorer, der er relateret til samfundsmæssige udfordringer; forbedre de grundlæggende færdigheder, bl.a. ved at afhjælpe lærermangel og målrette støtten mod dårligt stillede skoler, og øge deltagelsen i STEM-programmer gennem målrettet uddannelsesstøtte og karriererådgivning, navnlig for kvinder og studerende med indvandrerbaggrund.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Rådets vegne
Formand